

Rīgā, 2020. gada 22. aprīlī
Nr. 3.4./2020-16

Saeimas publisko izdevumu un revīzijas komisijai
revizijas.komisija@saeima.lv

Par atklātību, veicot iepirkumus ārkārtējā situācijā

Balstoties uz medijos publicēto informāciju par aizdomām par iespējamu ārkārtas iepirkumu nekvalitatīvu un negodprātīgu veikšanu¹, biedrība “Sabiedrība par atklātību – Delna” (Delna) aicina Saeimas publisko izdevumu un revīzijas komisiju lemt par likuma grozījumiem, kas veicinātu atklātību par ārkārtējā situācijā veiktajiem iepirkumiem.

Ārkārtējā situācijā iepirkumi ir jāveic ātri, bet jānodrošina atklātība un iespēja analizēt pirkumu datus. Delnas mērķis ir atbalstīt valdību un Saeimu, lai veicinātu atklātību un sabiedrības uzticību pieņemtajiem lēmumiem, tāpēc aicinām:

1. **Izveidot centralizētu datubāzi**, nosakot par obligātu pienākumu katrai valsts iestādei un kapitālsabiedrībai, tajā skaitā Aizsardzības ministrijas Valsts aizsardzības un militāro objektu iepirkumu centram, pēc katra ārkārtas līguma (ja iepirkumam nav piemērots Publisko iepirkumu likums) noslēgšanas ievietot datus par veikto iepirkumu. Datubāzi veidot atvērto datu formātā, norādot, cik daudz un kas ir iepirkts par kādu vienības cenu un no kura uzņēmuma. Iespējami dažādi tehniskie risinājumi, piemēram, Iepirkumu uzraudzības biroja datu bāzes izmantošana, vietnes www.covid19.gov.lv paplašināšana u.c.

Risinājums ļautu sabiedrībai sekot iepirkumiem un stiprinātu sabiedrības uzticību valdības lēmumiem. Uzņēmēji varētu sekot informācijai un pārliecināties par godīgu konkurenci. Nevalstiskās organizācijas, mediji un pētnieki varētu analizēt datus, piemēram, salīdzināt cenu atšķirības, un palīdzēt valdībai un Saeimai izdarīt secinājumus, kas cita starpā var palīdzēt valstij labāk sagatavoties turpmākām iespējamajām krīžu situācijām.

Līdzīgi risinājumi jau ir ieviesti citās reģiona valstīs. Lietuvas valdība ir izveidojusi centralizētu datu bāzi, kurā informācija par iepirkumiem, kas saistīti ar Covid-19, ir pieejama atvērto datu formātā un tiek regulāri atjaunota: <https://vpt.lrv.lt/sudarytos-sutartys-kovai-su-covid-19?fbclid=IwAR1SodEW0ZJ0sqddaX0m5oq6m4lNPx8ka6->

¹ <https://www.delfi.lv/delfi-tv-ar-jani-domburu/raksti/miljons-singapuras-firmai-latvija-perk-zemas-kvalitates-maskas-medikiem-tas-neder.d?id=52068071>

[fdt7U_w6sMcvVbcKMQebolLg](https://bi.prozorro.org/hub/stream/aaec8d41-5201-43ab-809f-3063750dfafd). Ukrainā ir noteikts pienākums iestādēm publicēt datus vienas dienas laikā no līguma noslēgšanas un darbojas atvērto datu platforma Prozorro (<https://bi.prozorro.org/hub/stream/aaec8d41-5201-43ab-809f-3063750dfafd>), kas ļauj analizēt datus par ar Covid-19 ierobežošanu saistīto preču iepirkumiem, piemēram, ventilatoru iegādi: <https://ti-ukraine.org/en/news/how-many-ventilators-have-been-purchased-via-prozorro/>.

2. **Atsevišķi uzskaitīt ar Covid-19 ierobežošanu saistītos iepirkumus, kuriem tiek piemērots Publisko iepirkumu likums**, lai nodrošinātu analīzes iespējas un veicinātu atklātību. Iespējami vienkārši tehniskie risinājumi, piemēram, IUB datu bāzē kodēt vai atzīmēt ar Covid-19 saistītos iepirkumus veidā, lai varētu tos “filtrēt”. Risinājums ļautu izsekot iepirkuma priekšmetam, cenai, apjomam, iegūt datus par piegādātājiem, kā arī novērtēt un analizēt kopējos datus.

Direktore

(*paraksts*)*

Liene Gātere

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu